

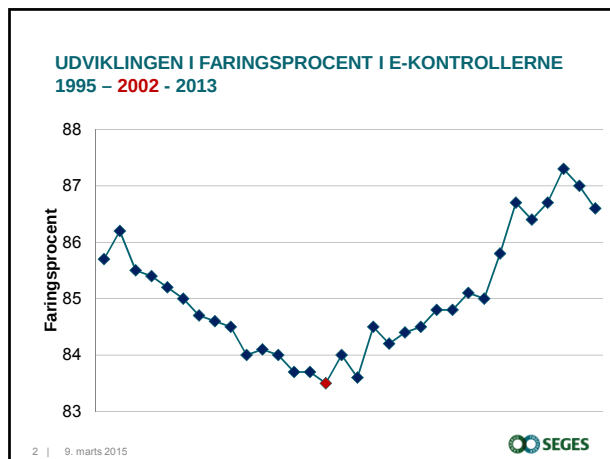

KLAMYDIA, LEPTOSPIROSE OG REPRODUKTIONSPROBLEMER

Reproduktionsseminar,
Billund, 12. marts 2015

FLEMMING THORUP, DYRLÆGE, VSP

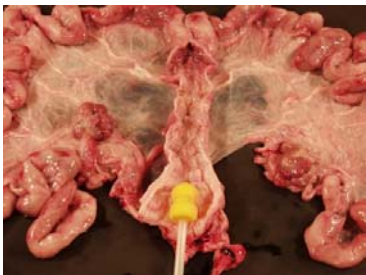
ÅRSAGER TIL OMLØBNING

- De gamle
  - Brunstkontrollen
  - Stress i løsdrift
- De uddaterede
  - Leptospirose
- De nye
  - Klamydia
  - Sæden

3 | 9. marts 2015

DER MÅ KUN LØBES VED STÅENDE BRUNST

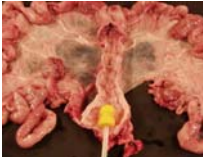

4 | 9. marts 2015

DER MÅ KUN LØBES VED STÅENDE BRUNST

- Løbning før stående brunst
  - Acyklisk eller i forbrunstperioden
  - Immunsvaret er på vej
  - Der kan nå at ske skader på slimhinden
- Løbning i stående brunst
  - Immunsvaret klarer smudsbakterier
- Løbning efter stående brunst
  - Immunsvaret er lavt
  - Infektion giver flåd før næste brunst
- Jeg har løbet søer, som ikke var i brunst
- De kunne fint tage imod sæden uden tryk på tuben!

5 | 9. marts 2015

PERFEKT BRUNSTKONTROL ER SVÆRT

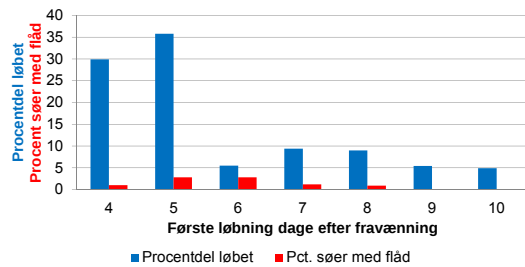
- Reduceret 5-punkts plan for at finde alle søer i brunst
- Løb kun ved positiv rideprøve
- Selve insemineringen er let
- Du kan godt bruge en holder

Foto: Jens Strathe

FLÅD FØR OMLØBNING I FORHOLD TIL LØBETIDSPUNKT (AFPRØVNING 1324)

7 | 9. marts 2015

SØER SOM KAN KOMME SENT I BRUNST

- Ammesøer, byttesøer, opsamlingsøer og søer som er flyttet
- Søer med stort vægttab
- Søer fravænnet første kuld
- Søer med kort dieperiode

- Husk at mærke disse søer op i løbestalden

8 | 9. marts 2015

SOLITARY LYING BEHAVIOUR KAN FØRE TIL TOMME SØER

STRESS

- Søer med lavt selvværd
  - De kan godt være store
- Ligger for sig selv
  - Fryser/for varme
- Flytter sig for de andre
  - Får ikke ro nok
- Æder ikke hver dag
  - Får ikke foder nok

9 | 9. marts 2015

SOLITARY LYING BEHAVIOUR KAN FØRE TIL TOMME SØER

STRESS

Symptomer

- Ofte 2.-kulds søer (Gylte)
- De sidste, der bliver skannet
- De bliver acykliske og løber ikke om
- Kommer i brunst 4 dage efter flytning til løbestald

Løsning

- Sikres adgang til foder hver dag
- Flyttes til hold med unge eller små søer

10 | 9. marts 2015

MANAGEMENT

- Find alle brunstige søer
  - Brug den reducerede 5-punktsplan
- Undgå løbning af søer, som ikke er i brunst
  - Lav altid ride prøve
- Tag hånd om svage drægtige søer
  - Sikres adgang til foder
  - Flyttes til hold med små søer

11 | 9. marts 2015

OMLØBERE EFTER BRUG AF BESTEMTE SÆDPORTIONER

- Problematikken opdaget i 3013
- Fortsat tilfælde, efter at der blev tilsat amoxicillin fra sommeren 2013

- Sæden er fortsat OK
- Men 1 batch pr. 2.000 batches giver problemer

12 | 9. marts 2015

OMLØBERE EFTER BRUG AF BESTEMTE SÆDPORTIONER

- Rammer flere modtagere af samme batch
  - Men ikke altid alle modtagere
- Fra 20 til 100 % tomme søer
  - Kun et ugehold rammes
  - Smitter således ikke til de efterfølgende ugehold
- Forskellige symptomer fra batch til batch
  - Kun 3-ugers omløbere
  - Omløbere og aborter
  - Aborter og små kuld
- Symptomerne er ens hos flere modtagere af samme batch
  - Klamydier fundet i få af sagerne, men ikke i ret mange.

13 | 9. marts 2015

SPØRGSMÅL

- Har vi altid haft dette problem?
  - Men større fokus efter problemerne i 2013?
- Er det samme årsag som ligger bag problemet
  - Virus
  - Fejl ved fortynder?
  - Andet?

14 | 9. marts 2015

HÅNDTERING

- Besætning
  - Renløb indenfor batch
  - Registrer batch-nummer pr. sø
  - Fokus ved skanning
  - Giv KS-selskabet besked ved mistanke, så vi kan komme videre
- KS-station
  - Opfølgning på henvendelser
  - Fokus på hygiejne
- VSP
  - Diagnostik på sager
  - Nedfrysning af sædprøver fra et kvartal. Kun 5 sager at undersøge

15 | 9. marts 2015

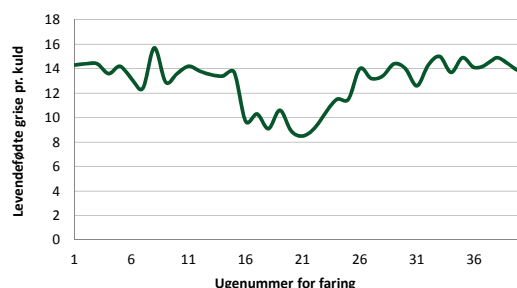

LEPTOSPIROSE

- Pomona
  - Ses kun på Lolland, Falster og Møn
  - Tydelige symptomer
  - Abort tidligst 10 dage før faring
  - Dødfødte grise
- Bratislava
  - Ses kun på blodprøver
  - Symptomer?

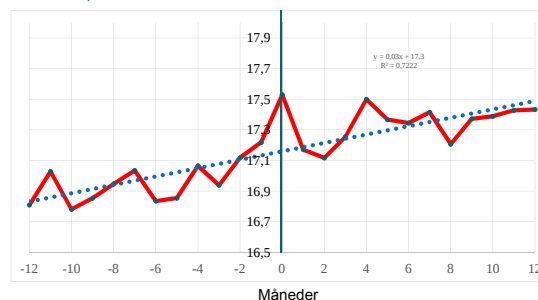
KULDSTØRRELSEN UNDER ET UDBRUD AF L. POMONA

17 | 9. marts 2015

KULDSTØRRELSE FØR OG EFTER VACCINATION MOD L. BRATISLAVA. 21 BESÆTNINGER HOVMAND, 2015

Faring af ikke vaccinerede søer

Faring af vaccinerede søer

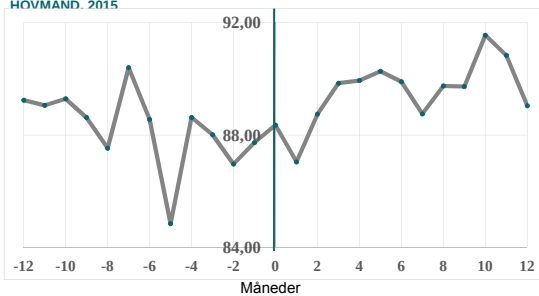
18 | 9. marts 2015

FARINGSPROCENT FØR OG EFTER VACCINATION MOD L. BRATISLAVA. 21 BESÆTNINGER.

KONTROL
HOVMAND, 2015

+1,75 %-POINT

Faring af ikke vaccinerede søer

Faring af vaccinerede søer

19 | 9. marts 2015

LEPTOSPIROSE, ANDRE SEROVARER

- 3 % af undersøgte aborter.
- Forekommer fordelt over hele landet
- Kun få aborttilfælde pr. besætning
  - Det tyder på, at der ikke sker smitte mellem søerne
- Nogen af de andre 260 serovarer?
- F. eks. tarassovi, bataviae, poi, sejroe
- Måske smitte fra andre mus og rotter?

20 | 9. marts 2015

LEPTOSPIROSE

- Sygdommen kendes og kan give problemer
  - Pomona findes på Sydsjælland og kan give problemer
- Er der enkelte aborter fordelt over hele landet, som skyldes ukendte typer af leptospirer?
- Vaccination mod L. bratislava
  - Ingen effekt på kuldstørrelsen
  - Svagt positiv effekt på faringsprocenten

21 | 9. marts 2015

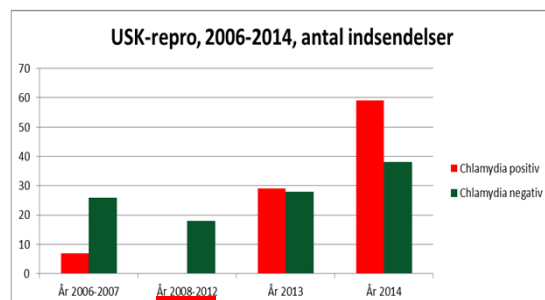
GRISENS KLAMYDIER BAKTERIER SOM LEVER SKJULT I CELLER

- C. suis
  - Findes nok i tarmen hos alle grise
  - Giver ikke problemer
  - Forurening med afføring giver positiv PCR-test
  - Vil give positiv blodprøve
- Cl. abortus
  - Kan give abort hos svin
  - Er ikke påvist i Danmark
- Cl. pecorum
  - Fundet i aborterede fostre
  - Påvises i fosterhinderne
  - Påvises i lungerne
  - Af og til i leveren

22 | 9. marts 2015

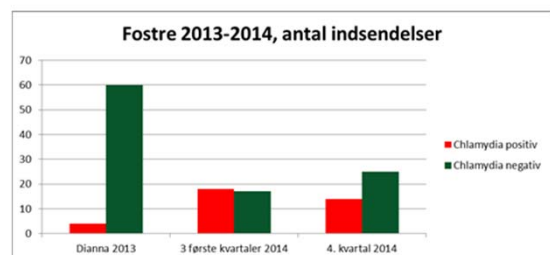
UNDERSØGELSE AF BØRE KLAMYDIER ER ET TILTAGENDE PROBLEM SVEND HAUGEGAARD, 2015

23 | 9. marts 2015

Undersøgelse af aborter Er Klamydier allerede aftagende som årsag? Svend Haugegaard, 2015

24 | 9. marts 2015

ERFARINGER MED CHLAMYDIA PECORUM

- Er isoleret i besætninger med mange enkelte aborter
  - Er nok årsag til problemerne
  - Kronisk besætningsinfektion
  - Hvorfor sker der smitte indenfor besætningen?
- Er isoleret fra aborter ved problemer i enkelt ugehold
  - Er det et tilfælde?
  - Næste ugehold har normal frugtbarhed
  - Altså meget lidt smitte mellem dyr
  - Akut infektion som går over igen?
- Er isoleret fra dødfødte grise i én besætning med mange dødfødte grise
  - Dødfødte grise nok ikke typisk for klamydier

25 | 9. marts 2015

ERFARINGER MED CHLAMYDIA PECORUM II

- Kan smitte indenfor besætningen
  - Forudsætter slimhindekontakt
- Kan muligvis smitte via sæd
  - Men rammer så kun ét ugehold
- Forebyggelse
  - Undgå smitte fra skeden
  - Undgå at checke brunstslimen
  - Undgå at røre slimhinden med fingrene når kateteret skal føres ind
  - Undgå at røre kateteret, når det trækkes ud af skeden

26 | 9. marts 2015

BEHANDLING AF KLAMYDIER

- Tetracykliner vil sandsynligvis virke
  - Men kun hvis klamydier er årsagen
- Hvis der behandles efter at soen er smittet
- Hvis der behandles inden fostrene smittes
- Sandsynligvis sker smitten ved brunstkontrol og løbning (fødselshjælp?)
- Til mennesker bruges Azithromycin
  - Minder om tulathromycin (Draxxin®)
  - Obs. Draxxin er ikke testet på drægtige søer
- VSP har lovet at halvere forbruget af tetracykliner 🙄

27 | 9. marts 2015

KONKLUSION

- De fleste omløbere og tomme søer undgås ved at fokusere på brunstkontrollen
- Løse søer i drægtighedsstalden fungerer
  - Tag hånd om de svage søer
- KS fungerer, men enkelte leverancer giver problemer
  - Reager hurtigt ved problemer
- Leptospirose er trøls på Sydsjælland
  - Ellers ikke relevant
- Klamydier er et problem
  - Skal håndteres ved god hygiejne ved løbning

28 | 9. marts 2015

DE FLESTE LØBNINGER FØRER STADIG TIL EN FARING

TAK FOR OPMÆRKSOMHEDEN

29 | 9. marts 2015

